

e

ditorial

A fi în formă

În teatru, a fi în formă înseamnă a te afla mereu la cea mai înaltă cotă a propriei performanțe, a fi într-o concurență îndrăcită cu tine însuși, a munci din răzputeri la repetiții și în afara lor, în spectacole și în afara lor, în bibliotecă sau acasă, pentru a nu ceda nimic din ceea ce a făcut din tine un actor sau un regizor de prima linie (celelalte linii nu intră în sfera artei de performanță), a refuza jumătățile de măsură, blazările, oboselile, plictiselile, indispozițiile, complicitatea perversă cu publicul de periferie (ocheade, concesi, compromisuri subtextuale), a ocoli ispitele neartistice, a nu juca (monta) în dorul lelii, a nu fi mai slab decât în spectacolul precedent sau mai bun decât în spectacolul viitor, a te strădui să fii mai grozav decât toți actorii sau regizorii din lume.

Toată lumea știe chestiile astea; unii ar putea citi rândurile de mai sus cu dispreț ascuns ori așșat, cei mai mulți ar putea zâmbi condescendent: fugi, domnule, de-aici, nu ne mai servi lecții de morală ieftină! Și așa viața e dură! Tocmai fiindcă viața e dură, tocmai fiindcă aici, ca pretutindeni în artă, *forma* înseamnă exact *conținutul*, respectiv conținutul tău de substanță morală, rezultatul luptei tale cu inerția proprie și cu asaltul celorlalți, cu agresiunea timpului, a vârstei, a-ți pierde forma echivalează de multe ori cu a-ți pierde publicul și, uneori, cu a-ți pierde pâinea. În Vest, așa se și întâmplă: concurența e aprigă, cine pierde lupta iese din cursă. Un bun prieten, Moshe Yassur, profesor și regizor american, îmi povestea cum, în America, stă managerul în sală și numără... Ce? Pur și simplu, de câte ori se rade la spectacolele de comedie, seară de seară. Actorul comic care nu dă randamentul de la premieră, adică produce mai puține hohote de răs, poate să se gândească la șomaj, fiindcă sute și mii de actori așteaptă să-i ia locul. Între altele, prietenul meu le predă studenților o disciplină care s-ar putea numi știință (arta) de a menține intactă calitatea de la premieră a spectacolului; cum, adică, să arate spectacolul numărul 400 exact ca spectacolul numărul 1! Așa va fi, probabil, și la noi, o dată cu ieșirea din lenea și contemplația orientală, o dată cu apropierea de Europa și cu mondializarea. Și așa, sutele de absolvenți care ies pe ușile școlilor de teatru din țara noastră ar trebui să le dea unora de gândit...

De ce Vlad Mugur, Liviu Ciulei, Radu Beligan, Ion Lucian, Victor Rebengiuc, Ștefan Iordache, Marcel Iureș, Mariana Mișuț, Valeria Seciu pot fi mereu în formă (vezi, spre convingere, ultimele lor spectacole), iar alții, nu? Nu cumva pentru că primii au înțeles lecția care poate fi numită și a *neuitării*?

Dumitru Solomon